

Մշակութային ուղիների համապատասխան համայնքային խմբակային փոփոխությունները և արժեքները

ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Եվրոպայի Խորհրդի Մշակութային ուղիներ ծրագիրը հենվում է տարբեր հիմնասյուների վրա.

■ **Ծրագրի իրականացման** քաղաքականությունը սահմանում է Եվրոպայի Խորհուրդը: Հիմնադրվելով 1949 թվականին և ընդգրկելով ամբողջ մայրցամաքը այն Եվրոպայի ամենահին միջազգային կազմակերպությունն է: Խորհրդի անդամ 47 պետությունները համախմբվել են իրենց համընդհանուր ժառանգության պաշտպանության, գաղափարների և սկզբունքների իրականացման, ինչպես նաև սոցիալ-տնտեսական առաջընթացի նպատակի շուրջ:

■ **Մշակութային ուղիների վերաբերյալ Ընդլայնված մասնակի համաձայնագիրը** հիմնադրվել է 2010 թվականին Եվրոպայի Խորհրդի քաղաքականության ուղեցույցի հիման վրա: Այն սահմանում է ծրագրի ռազմավարությունը և շնորհում է <<Եվրոպայի Խորհրդի մշակութային ուղիներ>> հավաստագիր: Ծրագիրը, Եվրոպայի Խորհրդի անդամ և ոչ-անդամ պետությունների համար բաց լինելով, նպատակ ունի քաղաքական աջակցություն ցուցաբերել մշակույթն ու տուրիզմը խթանող ազգային, տարածաշրջանային և տեղական նախաձեռնություններին: Ներկայումս Ընդլայնված մասնակի համաձայնագրի անդամ են 33 պետություն և ևս 3 պետություն ունի դիտորդի կարգավիճակ:

■ **Եվրոմիության և Եվրոպայի խորհրդի համատեղ ծրագրերը համգործակցության** հիմք են Ընդլայնված մասնակի համաձայնագրի և Եվրոպական հանձնաժողովների համար, որի նպատակն է հիմնադրել Եվրոպայի մշակութային, սոցիալ-տնտեսական և շրջակա միջավայրի զարգացմանն ուղղված կայուն ծրագրեր:

■ **Մշակութային ուղիների եվրոպական ինստիտուտը**, տեխնիկական գործակալություն է, որը հիմնադրվել է 1998 թվականին Եվրոպայի Խորհրդի և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսության միջև կնքված համաձայնագրով և տեղակայված է Լյուքսեմբուրգի Նումունստեր աբբայությունում: Ինստիտուտը խորհուրդներով աջակցում է հավաստարձագրված Մշակութային ուղիներին և նոր նախագծերին, մշակութային ուղիների ղեկավարների համար կազմակերպում է վերապատրաստումներ և կազմակերպության տեսանկյունից բարձրագույնն ուղղված միջոցառումներ, ինչպես նաև համակարգում է համալսարանների ցանցը:

www.coe.int

Եվրոպայի Խորհուրդ
Ժողովրդավարության հարցերով
գլխավոր գրասենյակ
F-67075 Ստրասբուրգ

Մշակութային ուղիների եվրոպական
ինստիտուտ
Նումունստեր Աբեյ, Լյուքսեմբուրգ
Մունստեր 28
L-2160 Լյուքսեմբուրգ
Հեռ. : +352 24 12 50

www.coe.int/routes

JUNE 2019 Images credits: © Shutterstock/Cultural Routes Associations, ECR.

ARM

Եվրոպայի խորհրդը մարդու իրավունքների ամենաառաջատար կազմակերպությունն է մայրցամաքում: Այն բաղկացած է 47 անդամ պետություններից, որոնցից 28-ը Եվրոմիության անդամ երկրներն են: Եվրոպայի խորհրդի անդամ բոլոր պետությունները վավերացրել են Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան, որը միտված է պաշտպանելու մարդու իրավունքները, ժողովրդավարությունն ու օրենքի գերակայությունը: Կոնվենցիայի իրագործումը անդամ երկրներում վերահսկում է Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը:

Հավաստագրված մշակութային ուղիներ (ըստ հավաստագրման տարվա).

- Սանտյագո դի Կոմպոստելա Ուխտագաղության երթուղիներ (1987)
- Հանսա (1991)
- Վիկինգների երթուղիներ (1993)
- Ֆրանկների ճանապարհներ (1994)
- Մեդիտերանյան պատմության ճանապարհներով (1997)
- Փյունիկացիների ուղի P(2003)
- Պիրենեյի երկաթի ուղի (2004)
- Մոցարտի եվրոպական ճանապարհներով (2004)
- Հրեական ժառանգության եվրոպական ուղի (2004)
- Թուրքի Մր Մարտիկի ուղի (2005)
- Եվրոպայի կուլիսական վայրերը (2005)
- Չիքենու ճանապարհներով (2005)
- Արքայական ճանապարհ (2005)
- Տրանսֆորմիկա (2007)
- Գինու ճանապարհներով (2009)
- Յիստեցիանական վիեննականների եվրոպական ուղի (2010)
- Եվրոպական գերեզմանատներ ուղի (2010)
- Նախապատմական քարանձավային արվեստի ուղի (2010)
- Եվրոպական տարբարություններով քաղաքների ուղի (2010)
- Մուրբ Օլաֆի ճանապարհներով (2010)
- Եվրոպական խնցրածության ուղի (2012)
- Մեզալիթյան մշակույթի եվրոպական ուղի (2013)
- Հու գեոտեղի և Վալդեսների երթուղի (2013)
- Ատրիում (2014)
- Արտ-նուվոյի ցանց (2014)
- Հարբուրգների ճանապարհով (2014)
- Հոտմեկան կայսրի և Դանուբյան գինու ուղի (2015)
- Կարլ 5-րդ կայսրի եվրոպական ուղի (2015)
- Նպատակակետով Նապոլեոն (2015)
- Ռոբերտ Լյուիս Սթիվենսոնի հետքերով (2015)
- Մեծ տարածաշրջանի բերդաքարաքարեր (2016)
- Ինվերսիոնիզմի ուղի (2018)
- Կարլ Մեծի ճանապարհով (2018)
- Աղբյուրներական ժառանգության եվրոպական ուղի (2019)
- Երկաթե վարագույրի ուղի (2019)
- Լե Կորբյուզեի վայրերով ճարտարապետական զբոսանքներ (2019)
- Եվրոպայի ազատագրման ուղի (2019)
- Բարեփոխումների ուղի (2019)

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՈՒՂԻՆԵՐ. ՆՊԱՏԱԿ և ԱՐԺԵՔՆԵՐ

1987 թվականին Եվրոպայի Խորհրդի կողմից մեկնարկեց Մշակութային ուղիներ ծրագիրը, որը, ժամանակի և տարածության մեջ ճանապարհորդելով ցուցադրում է, թե ինչպես են տարբեր եվրոպական երկրներ իրենց ժառանգությանը նպաստում ընդհանուր մշակութային ժառանգությանը:

Մշակութային ուղիները գործնական կիրառության մեջ են դնում Եվրոպայի Խորհրդի այնպիսի հիմնարար արժեքներ, ինչպիսին են մարդու իրավունքները, մշակութային ժողովրդավարությունը, մշակութային բազմազանությունն ու ինքնությունը, երկուստեք փոխանակումներն ու առանց սահմանների և դարերից եկող արժեհամակարգերի հզորացումը: Սրանք գործում են որպես միջմշակութային երկխոսության փոխադրիչներ և նպաստում են եվրոպական մշակութային ինքնության ավելի լավ ընկալմանն ու ճանաչմանը:

Մշակութային ուղիները պահպանում և ընդլայնում են Եվրոպայի բնական և մշակութային ժառանգությունը որպես կենսապայմանների բարելավման գործոն, ինչպես նաև սոցիալ-տնտեսական և մշակութային զարգացման աղբյուր: Կայուն զարգացման համատեքստում ուղիները նպաստում են մշակութային զբոսաշրջության զարգացմանը:

ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Մշակութային ուղիներ ծրագրի միջոցով Եվրոպայի Խորհուրդը զբոսաշրջության և մշակույթի կառավարման մոդել է առաջարկում: Պարբերաբար կազմակերպվող վերապատրաստումները, սեմինարներն ու ֆորումները նպաստում են փորձի փոխանակմանն ու ընդհանուր, նորարարական զարգացման հայեցակարգի ձևավորմանը մշակութային և տնտեսական զարգացմանը, կայուն տուրիզմին և Եվրոպական քաղաքացիությանը աջակցելու նպատակով:

Մշակութային ուղիները լայն ցանցի մի մասն է, որը հնարավորություն է տալիս համագործակցել ազգային, տարածաշրջանային և տեղական մարմինների, ինչպես նաև բազմաթիվ ասոցիացիաների և տնտեսական տեսանկյունից կարևոր դեր ունեցող կազմակերպությունների հետ:

Ծրագրի օգուտները Եվրոմիության և առաջատար միջազգային կազմակերպությունների հետ արդյունավետ համագործակցության արդյունքն են:

2019 թվականի հունիսի դրությամբ գործում են Եվրոպայի Խորհրդի 38 մշակութային ուղիներ, որոնք վերաբերվում են Եվրոպական հիշողությանը, պատմությանն ու ժառանգությանը՝ մինևույն ժամանակ ներդրում անելով ժամանակակից Եվրոպայի մշակութային բազմազանությանը:

Ընդլայնված մասնակի համաձայնագրի 33 անդամ պետություններ (ընդունման տարին).

- Ադրբեջան 2011
- Անդորրա 2012
- Ավստրիա 2011
- Բոսնիա և Հերցեգովինա 2016
- Բուլղարիա 2011
- Գերմանիա 2013
- Թուրքիա 2018
- Իսպանիա 2011
- Իտալիա 2011
- Լատվիա 2019
- Լիտվա 2012
- Լեհաստան 2017
- Լյուքսեմբուրգ 2011
- Խորվաթիա 2016
- Կիպրոս 2011
- Հայաստան 2015
- Հունաստան 2011
- Չեռնոկ 2013
- Մոնտենեգրո 2011
- Նորվեգիա 2013
- Շվեյցարիա 2013
- Պորտուգալիա 2011
- Ռումինիա 2013
- Ռուսաստանի Դաշնություն 2011
- Սան Մարինո 2017
- Սերբիա 2012
- Մլովակիա 2014
- Մլովենիա 2011
- Մուրբ Աթոն 2018
- Ֆինլանդիա 2018
- Ֆրանսիա 2011

Ընդլայնված մասնակի համաձայնագրի 3 դիտորդ անդամ պետություններ

- Ալբանիա 2019
- Բուլղարիա 2019
- Շվեդիա 2019

ՀԱՎԱՍՏԱԳՐՈՒՄ

Հավաստագրված մշակութային ուղիները գնահատվում են յուրաքանչյուր 3 տարին մեկ անգամ: Նոր մշակութային ուղիները հավաստագրվում են Եվրոպայի Խորհրդի կողմից հիմք ընդունելով համապատասխանության մի քանի չափորոշիչներ.

- Ներառել թեմա, որը ներկայացնում է Եվրոպական արժեքներ և ընդհանուր է առնվազն 3 Եվրոպական երկրներում
- Լինել միջազգային և բազմաթիվ գիտակարգերի ուսումնասիրության առարկա
- Ընդլայնել եվրոպական հիշողությունը, պատմությունն ու ժառանգությունը նպաստելով ժամանակակից Եվրոպայի բազմազանության մեկնաբանմանը
- Աջակցել երիտասարդների մշակութային և կրթական փոխանակմանը
- Մշակութային զբոսաշրջության և մշակութային կայուն զարգացման ոլորտներում զարգացնել օրինակելի և նորարարական նախագծեր
- Տարբեր թիրախային խմբերի համար զարգացնել զբոսաշրջային փաթեթներ

